

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 04 29
COM(2020) 177 final

2020/0067 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo siekiant suteikti valdymo įstaigoms arba kompetentingoms institucijoms
galimybę dėl COVID-19 protrūkio lanksčiai keisti uosto infrastruktūros mokesčių
rinkimo sąlygas iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/352**

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2017 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/352 nustatoma uosto paslaugų teikimo sistema ir bendros finansinio uostų skaidrumo taisyklės¹ (toliau – Reglamentas (ES) 2017/352). 13 straipsnyje valstybėms narėms nustatytas reikalavimas užtikrinti, kad būtų renkamas uosto infrastruktūros mokestis.

COVID-19 protrūkis daro didelį poveikį jūrų transporto sektoriui ir finansiniam veiklos vykdytojų tvarumui. Todėl uosto infrastruktūros mokesčių mokėjimo sustabdymas arba atidėjimas šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis gali padėti laivų operatoriams.

Reglamento (ES) 2017/352 13 straipsnio 1 dalyje valstybėms narėms nustatytas reikalavimas užtikrinti, kad būtų renkamas uosto infrastruktūros mokestis.

Pagal Reglamento (ES) 2017/352 2 straipsnio 9 punkte pateiktą apibrėžtį uosto infrastruktūros mokestis yra „tiesioginei arba netiesioginei uosto valdymo įstaigos ar kompetentingos institucijos naudai renkamas mokestis už naudojimąsi infrastruktūra, įrenginiais ir paslaugomis, įskaitant vandens kelius, kuriais įplaukiama į atitinkamą uostą, taip pat už galimybę aptarnauti keleivius ir krovinius, tačiau neįskaitant žemės nuomos mokesčių ir lygiaverčio poveikio mokesčių“.

Uosto infrastruktūros mokesčius uosto valdymo įstaiga arba kompetentinga institucija renka iš uosto naudotojų, t. y. laivų savininkų arba operatorių.

Reglamento (ES) 2017/352 13 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad uosto infrastruktūros mokesčiai gali būti diferencijuojami, *inter alia*, pagal tam tikras naudotojų kategorijas, tačiau uosto valdymo įstaigai arba kompetentingai institucijai nėra leidžiama atšaukti ar sumažinti visiems uosto naudotojams taikomus uosto infrastruktūros mokesčius arba sustabdyti ar atidėti jų mokėjimą.

Naujoji pereinamojo laikotarpio nuostata suteiks valstybėms narėms galimybę leisti uostų valdymo įstaigoms arba kompetentingoms institucijoms priimti sprendimą:

- atšaukti uosto infrastruktūros mokesčius (atleisti nuo jų, t. y. apskritai nereikalauti jų mokėti) arba
- sustabdyti uosto infrastruktūros mokesčių mokėjimą (įšaldyti arba sustabdyti mokėjimą tam tikram laikotarpiui), arba
- sumažinti uosto infrastruktūros mokesčius (sumažinti mokėtinas sumas), arba
- atidėti uosto infrastruktūros mokesčių mokėjimą (reikalauti juos sumokėti vėliau).

Atsižvelgiant į tai, kad nėra aišku, kiek laiko COVID-19 protrūkis darys poveikį jūrų transporto sektoriui, ir siekiant suteikti šiam sektoriui pakankamai lankstumo, naujoji pereinamojo laikotarpio nuostata bus taikoma uosto infrastruktūros mokesčiams, mokėtiniams už laikotarpį nuo 2020 m. kovo 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Reglamento (ES) 2017/352 13 straipsnio 5 dalyje nustatyta: „Uosto valdymo įstaiga arba kompetentinga institucija užtikrina, kad uosto infrastruktūros naudotojai būtų informuoti apie

¹ 2017 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/352, kuriuo nustatoma uosto paslaugų teikimo sistema ir bendros finansinio uostų skaidrumo taisyklės (OL L 57, 2017 3 3, p. 1).

uosto infrastruktūros mokesčių pobūdžio ar dydžio pokyčius bent prieš du mėnesius iki tų pokyčių įsigaliojimo.“

Tokiomis išskirtinėmis aplinkybėmis kaip dabartinė koronaviruso krizė reikalavimas pranešti apie pokyčius bent prieš du mėnesius turėtų būti netaikomas. Todėl siūlomu pakeitimu uosto valdymo įstaigoms arba kompetentingoms institucijoms suteikiama galimybė išskirtinėmis aplinkybėmis nukrypti nuo reikalavimo apie pokyčius pranešti bent prieš du mėnesius ir apie juos pranešti prieš savo pačių nustatytą trumpesnę laiką.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Reglamente (ES) 2017/352 uostams nenumatyta galimybė išskirtinėmis aplinkybėmis, tokiomis kaip COVID-19 protrūkio pasekmės, atšaukti ar sumažinti uosto infrastruktūros mokesčius arba sustabdyti ar atidėti jų mokėjimą. Todėl reglamentas turėtų būti iš dalies pakeistas siekiant sudaryti sąlygas sušvelninti dabartinės krizės poveikį ir suteikti teisinio tikrumo valstybėms narėms, jų kompetentingoms institucijoms ir atskiriems asmenims.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Veiksmingas jūrų transporto sektoriaus funkcionavimas priklauso nuo laivų operatorių ekonominės veiklos rezultatų. Dėl neigiamų ekonominių dabartinio COVID-19 protrūkio pasekmių nukentęs laivų operatorių finansinis stabilumas ir bus padarytas didelis neigiamas poveikis transporto sistemai ir visai ekonomikai. Šią problemą gali padėti spręsti Reglamento (ES) 2017/352 pakeitimas, kuriuo valstybėms narėms būtų leista suteikti uostų valdymo įstaigoms arba kompetentingoms institucijoms galimybę lanksčiai priimti sprendimus dėl uosto infrastruktūros mokesčių atšaukimo ar sumažinimo arba jų mokėjimo sustabdymo ar atidėjimo. Valstybės narės turės užtikrinti, kad priimtoms priemonės atitiktų valstybės pagalbos taisykles.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Ši iniciatyva grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 100 straipsnio 2 dalimi. Ta nuostata leidžiama priimti visas reikiamas jūrų transporto srities nuostatas ir ja jau buvo remiamasi priimant Reglamentą (ES) 2017/352.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pasiūlyme numatytų tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti dėl toliau nurodytų priežasčių. Reglamentu (ES) 2017/352 valstybėms narėms nėra leidžiama dėl tokių kaip aptariamoji priežasčių leisti uostams atšaukti ar sumažinti uosto infrastruktūros mokesčius arba sustabdyti ar atidėti jų mokėjimą. Šį tikslą galima pasiekti tik iš dalies pakeitus reglamentą.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymu neviršijama to, kas būtina tikslui – sumažinti dabartinio COVID-19 protrūkio poveikį siekiant užtikrinti Reglamento (ES) 2017/352 veikimą – pasiekti, o jo galiojimo laikotarpis yra ribotas. Todėl siūloma priemonė yra proporcinga.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šiuo teisės aktu iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/352, todėl tinkama teisinė priemonė yra reglamentas.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų ex post vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Šios priemonės reikia skubiai imtis dėl staigaus ir nenumatyto COVID-19 protrūkio. Todėl jai neaktualu taikyti Reglamentavimo kokybės programą ir ex post vertinimas atliktas nebuvo.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Atsižvelgiant į klausimo skubumą, oficialių konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis surengta nebuvo. Tačiau kai kurių valstybių narių valdžios institucijos ir uostai jau paskelbė apie panašias į numatytąsias priemones.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Kadangi, kaip paaiškinta, veiksmų būtina imtis skubiai, tinkamai surinkti ekspertinių žinių nebuvo įmanoma.

- **Poveikio vertinimas**

Kadangi veiksmų būtina imtis skubiai, atlikti poveikio vertinimo nebuvo įmanoma.

- **Pagrindinės teisės**

Netaikoma.

4. **POVEIKIS BIUDŽETUI**

Netaikoma.

5. **KITI ELEMENTAI**

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Šioje priemonėje nenustatyta jokia konkreti stebėsenos ar ataskaitų teikimo tvarka. Tačiau, pagal Reglamento (ES) 2017/352 20 straipsnyje nustatytą reikalavimą siekiant iki 2023 m. kovo 24 d. parengti to reglamento įgyvendinimo ir jo poveikio ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, valstybių narių bus paprašyta pateikti priemonių naudojimo ataskaitą.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Reglamento (ES) 2017/352 21 straipsnis papildomas nauja 3 dalimi. Naująja nuostata numatoma galimybė valstybėms narėms, nepaisant 13 straipsnio 1 dalies nuostatų, leisti uostų valdymo įstaigoms arba kompetentingoms institucijoms atšaukti ar sumažinti už laikotarpį nuo 2020 m. kovo 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. mokėtinus uosto infrastruktūros mokesčius arba sustabdyti ar atidėti jų mokėjimą. Uosto infrastruktūros mokesčių atšaukimo ar sumažinimo arba jų mokėjimo sustabdymo ar atidėjimo priemonės turi būti skaidrios, objektyvios ir nediskriminuojant taikomos visiems uosto naudotojams, kuriems taikomi uosto infrastruktūros mokesčiai. Naująja nuostata uostų valdymo įstaigoms arba kompetentingoms institucijoms taip pat suteikiama galimybė nukrypti nuo Reglamento (ES) 2017/352 13 straipsnio 5 dalyje nustatyto reikalavimo apie pokyčius pranešti bent prieš du mėnesius.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo siekiant suteikti valdymo įstaigoms arba kompetentingoms institucijoms
galimybę dėl COVID-19 protrūkio lanksčiai keisti uosto infrastruktūros mokesčių
rinkimo sąlygas iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/352**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 100 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) COVID-19 protrūkis daro didelį poveikį jūrų transporto sektoriui. Šis didelis poveikis jūrų transporto sektoriui ir uostų infrastruktūrai stipriai juntamas nuo 2020 m. kovo 1 d. ir, tikėtina, bus patiriamas visus 2020 m. Todėl uosto infrastruktūros mokesčių atšaukimas ar sumažinimas arba jų mokėjimo sustabdymas ar atidėjimas šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis galėtų padėti išlaikyti laivų operatorių finansinį stabilumą;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/352⁴ 13 straipsnio 1 dalyje valstybėms narėms nustatytas reikalavimas užtikrinti, kad uosto valdymo įstaiga arba kompetentinga institucija rinktų uosto infrastruktūros mokesčius. Nėra numatyta jokių, net ir išskirtinių aplinkybių, kuriomis ši pareiga rinkti mokesčius galėtų būti nevykdoma;
- (3) atsižvelgiant į COVID-19 protrūkio pasekmes, tikslinga leisti valstybėms narėms suteikti uostų valdymo įstaigoms arba kompetentingoms institucijoms galimybę atšaukti ar sumažinti už laikotarpį nuo 2020 m. kovo 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. mokėtinus uosto infrastruktūros mokesčius arba sustabdyti ar atidėti jų mokėjimą. Uosto infrastruktūros mokesčių atšaukimo ar sumažinimo arba jų mokėjimo sustabdymo ar atidėjimo priemonės turėtų būti skaidrios, objektyvios ir nediskriminuojant taikomos visiems uosto naudotojams, kuriems taikomi uosto infrastruktūros mokesčiai;

² OL C , , p. .

³ OL C , , p. .

⁴ 2017 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/352, kuriuo nustatoma uosto paslaugų teikimo sistema ir bendros finansinio uostų skaidrumo taisyklės (OL L 57, 2017 3 3, p. 1).

- (4) atsižvelgiant į būtinybę veiksmų imtis skubiai, taip pat tikslinga suteikti uostų valdymo įstaigoms arba kompetentingoms institucijoms galimybę nukrypti nuo Reglamento (ES) 2017/352 13 straipsnio 5 dalyje nustatyto įpareigojimo apie uosto infrastruktūros mokesčių pobūdžio ar dydžio pokyčius uosto infrastruktūros naudotojus informuoti bent prieš du mėnesius iki tų pokyčių įsigaliojimo;
- (5) kadangi siekiant šio reglamento tikslo būtina iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) 2017/352 atsižvelgiant į tai, kad dėl COVID-19 protrūkio reikia imtis skubių veiksmų, laikymasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (6) atsižvelgiant į tai, kad reikia skubiai imtis veiksmų dėl COVID-19 protrūkio nulemtų išskirtinių aplinkybių, pateisinančių siūlomas priemones ir ypač būtinybę siekiant išlaikyti laivų operatorių finansinį stabilumą tokias priemones priimti skubiai, tikslinga išimties tvarka nesilaikyti prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Sąjungoje 4 straipsnyje nustatyto aštuonių savaičių laikotarpio;
- (7) kadangi COVID-19 protrūkis buvo nenumatytas ir staigus, dėl atitinkamų teisėkūros procedūrų, taikytinų norint priimti reikiamas priemones, pobūdžio tokių priemonių nebuvo įmanoma priimti laiku. Dėl šios priežasties šio reglamento nuostatos turėtų būti taikomos ir mokesčiams, mokėtiniems už laikotarpį iki jo įsigaliojimo. Atsižvelgiant į šių nuostatų pobūdį, taikant tokį principą neturėtų būti pažeidžiami teisėti suinteresuotųjų asmenų lūkesčiai;
- (8) šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) 2017/352 21 straipsnis papildomas šia 3 dalimi:

„3. Nukrypdamos nuo 13 straipsnio 1 dalies, valstybės narės gali leisti uosto valdymo įstaigai arba kompetentingai institucijai nerinkti už laikotarpį nuo 2020 m. kovo 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. mokėtinų uosto infrastruktūros mokesčių, sustabdyti jų mokėjimą, juos sumažinti arba atidėti jų mokėjimą. Uosto infrastruktūros mokesčių atšaukimo ar sumažinimo arba jų mokėjimo sustabdymo ar atidėjimo priemonės skaidriai, objektyviai ir nediskriminuojant taikomos visiems uosto naudotojams, kuriems taikomi uosto infrastruktūros mokesčiai.

Uosto valdymo įstaiga arba kompetentinga institucija užtikrina, kad uosto naudotojai ir uosto naudotojų atstovai ar jų asociacijos būtų atitinkamai apie tai informuoti. 13 straipsnio 5 dalyje nurodytas dviejų mėnesių terminas netaikomas.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas